

**ACORD 125/2015, de 23 de setembre, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

**Resposta a la queixa presentada per la senyora Carme Valls (vicepresidenta de
Federalistes d'Esquerres) arran d'una notícia emesa en el *TN migdia* del 22 de juny
de 2015**

Amb data 28 de juny de 2015 va tenir entrada, mitjançant correu electrònic, al Consell de l'Audiovisual de Catalunya, una queixa presentada per la senyora Carme Valls, vicepresidenta de Federalistes d'Esquerres, en relació amb una notícia emesa en el *Telenotícies migdia* de TV3, del 22 de juny de 2015, en la qual assenyalava que TV3 va “manipular” imatges de l'acte de presentació dels “Diàlegs per una Catalunya social”,¹ atès que hi va inserir declaracions del president de l'Assemblea Nacional Catalana (en endavant, ANC) amb imatges de fons dels membres de la mesa de debat “sense especificar qui érem, què hi fèiem i com si fóssim membres de l'ANC”; entén que s'hagués pogut “no utilitzar les imatges” dels Diàlegs, o bé, cas d'utilitzar-les, “retolar-les”. En aquest sentit, la persona que presenta la queixa manifestava “el frau que suposa per a la comunicació que es faci servir la imatge de les persones, manipulades i amb altres propòsits i objectius”.

El 15 de juliol de 2015, l'Àrea de Continguts del Consell va elaborar l'Informe 30/2015 sobre l'anàlisi de la peça informativa de la notícia, que en síntesis destaca el següent:

“[...]”

- 1) La notícia s'emet en el marc d'un teleinformatiu (concretament, el *TN migdia*) i conté les **informacions** següents:
 - L'ANC, Òmnium Cultural i l'Associació de Municipis per la Independència (en endavant, AMI) es trobaran amb el president de la Generalitat per analitzar la proposta d'unir-se a la llista electoral del 27S.
 - Si l'ANC accedís a la llista del president Mas, suposaria entrar en política activa i s'haurien de canviar els estatuts de l'entitat; no es descarta una consulta interna entre els seus afiliats.
 - El senyor Jordi Sánchez, president de l'ANC, declara la voluntat de trobar-se amb el president de la Generalitat i de reforçar el sector sobiranista i independentista.
- 2) La notícia inclou les **imatges** següents:
 - Interior del local on es presenta “Diàlegs per una Catalunya social”. Es mostra els participants en l'acte de presentació de l'espai de debat (4 homes i 2 dones) en diversos moments: drets i conversant, prenent el seu lloc a la taula, escoltant les preguntes formulades, etc. No hi ha so ambient, només se sent l'*off* del presentador del teleinformatiu.
 - Pla mig curt del senyor Jordi Sánchez durant l'insert inclòs a la notícia.

¹ Espai de debat entre experts i membres d'organitzacions socials catalanes per parlar de les prioritats socials de la Catalunya del futur (benestar, educació, sanitat, relacions laborals, etc.). Hi prenen part l'ANC, entitats com Federalistes d'Esquerres, entitats veïnals i sindicats.

3) En el **decurs de la notícia**:

- La **referència contextual** que es dona és la següent verbalització del presentador: “**En una trobada amb els sindicats i amb el moviment associatiu català** han afirmat que...”.
- La **sobreimpressió que apareix en pantalla** és “L’ANC, Òmnium i l’AMI volen més detalls per respondre”.
- **L’única persona que hi apareix identificada** és el senyor Jordi Sànchez, president de l’ANC, que intervé en forma d’insert i se li inclou un *chyron* amb el nom i el càrrec.
[...].”

Vista la queixa presentada i l’anàlisi que es desprèn de l’Informe de l’Àrea de Continguts, el Ple del Consell de l’Audiovisual de Catalunya creu oportú efectuar les següents

Consideracions

El tractament de les notícies a la televisió en el *Llibre d’Estil de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals*

La Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) és el prestador del servei públic audiovisual de la Generalitat de Catalunya, i TV3 és la denominació comercial d’un dels seus programes (de televisió). L’apartat 2 de l’article 26 Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), atribueix al prestador públic el compliment de les missions i els principis del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat, tot corresponent al Consell de l’Audiovisual de Catalunya, d’acord amb la lletra c de l’article 115 LCA “[...] Vetllar pel compliment de les missions de servei públic i especialment de les que estableix el contracte programa i informar-ne el Parlament [...]”.

El *Llibre d’estil* de la CCMA, aprovat pel seu Consell de Govern, conté els principis i les directrius assumits pel prestador, en garantia del compliment de les missions del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat recollides a l’article 26 de la LCA. Les disposicions preliminars del *Llibre d’estil* assenyalen que aquest document “[...] estableix el marc editorial, el marc lingüístic i les normes periodístiques i professionals dels diversos mitjans que la integren: televisió, ràdio, internet i altres plataformes [...]”.

El *Llibre d’estil* està format per una *Guia editorial* i un *Manual d’ús* en què es desenvolupen les directrius de la *Guia editorial* amb la finalitat de constituir un marc a partir del qual es puguin resoldre qüestions deontològiques i relatives a l’emissió dels continguts.

A l’efecte d’analitzar la queixa presentada, cal destacar que el *Manual d’ús* del *Llibre d’estil* incorpora determinats principis d’actuació que resulten significatius en el tractament d’aquesta notícia, i que per aquest motiu, creiem necessari reproduir. En concret, sobre el tractament del “Vídeo” a les “Notícies a la televisió” i en el marc de les “Peces informatives” (**epígraf 2.1.1.6.1.1.1.1**) destaquem els apartats següents:

“[...] La informació televisiva és narració audiovisual. Posem totes les eines de la redacció periodística al servei d’un discurs format per tres elements: text, imatge i so ambient, que s’han de complementar i reforçar mútuament.

Ens documentem prèviament. El coneixement de la matèria a tractar és imprescindible per definir el plantejament de la notícia: la forma que adoptarà, la

selecció de la informació i els aspectes que volem explicar; les preguntes que farem a les persones que decidim entrevistar, les imatges amb què la narrarem i l'eventual inclusió d'elements de postproducció o una personalització amb plató o *stand up*.

Considerem l'elaboració de la peça informativa una feina d'equip. Redacció, producció i imatge, i realització treballen plegats perquè tinguin eficàcia informativa.

[...]

El text d'un vídeo no ha de ser ni una simple descripció del que ja mostren les imatges ni n'ha d'estar dissociat. La conjunció i interrelació del text, les imatges i el so han de formar un tot que capti l'atenció de l'espectador i faciliti al màxim la comprensió de la informació. Cada frase del text i cada pla aporten informació.

[...]

En la narració audiovisual procurem que l'editatge sigui fidel als fets que expliquem, assumint que la recreació d'un esdeveniment comporta una tria del material prèviament obtingut.

[...]

Els tractaments de postproducció del material audiovisual, en el marc dels espais informatius, es limiten a la millora de la qualitat i a la introducció de recursos narratius que fan més comprensible la informació. En cap cas el seu ús ha de provocar confusió o malentesos ni distorsionar la informació”.

De l'anàlisi de la notícia relativa a la trobada per configurar una eventual llista electoral unitària de cara a les eleccions del 27S entre l'ANC, Òmnium i l'AMI amb el president de la Generalitat, se n'observa el següent: a) no s'identifiquen les imatges de recurs que hi apareixen; i b) només s'identifica una de les sis persones que apareixen a les imatges, concretament el senyor Jordi Sánchez, com a president de l'ANC –i protagonista de la notícia–, que s'ha de reunir amb el president de la Generalitat, el qual, a més, esdevé l'única persona amb temps de paraula.

En relació amb la identificació de les imatges de recurs, l'absència de la qual és una de les observacions de la queixa, cal assenyalar que, efectivament, la *Guia editorial* només fa referència a la necessitat d'indicar a l'audiència les imatges “d'arxiu” (epígraf 1.2.2.8.1), per la qual cosa, en rigor, les imatges que inclou la notícia no restarien incloses en aquest paràmetre directriu.

Així mateix, cal assenyalar que, efectivament, en el decurs de la notícia, el presentador contextualitza en la seva locució que es produeix **“En una trobada amb els sindicats i amb el moviment associatiu català...”**, a la qual sens dubte pertanyen les imatges utilitzades.

Això no obstant, aquest Consell considera que la falta de sincronia entre els continguts emprats en la postproducció del material audiovisual de la notícia i la referència contextual verbalitzada pel presentador han pogut provocar confusió o malentès en la comprensió correcta de la notícia per part de l'audiència. En aquest sentit, malgrat que el discurs narratiu correspon a la realitat recollida, resulta insuficient per fer comprensible la informació, fet que resta qualitat i eficàcia a la peça informativa.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

1. Recordar a la CCMA que cal extremar la cura en els tractaments de postproducció del material audiovisual, especialment en el marc dels espais informatius, que s'han de limitar, com assenyala el *Manual d'ús* del seu *Llibre d'estil* “[...] a la millora de la qualitat i a la introducció de recursos narratius que fan [facin] més comprensible la informació. En cap cas el seu ús ha de provocar confusió o malentesos ni distorsionar la informació”.
2. Notificar aquest Acord al prestador de serveis de comunicació audiovisual Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, SA, i a la persona que presenta la queixa.

Barcelona, 23 de setembre de 2015

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari